

Verkennd onderzoek basisonderwijs Oostelbeers naar Middelbeers

Actiegroep onderwijs Oostelbeers, 26-01-2021
Actiegroep_oostelbeers@outlook.com

Inleiding

Voor u ligt een verkennend onderzoek.

Het doel van dit onderzoek is de argumenten te versterken om de voorgenomen sluiting van de basisschool in Oostelbeers aan de Beukenhaag op 1 augustus 2022, en daardoor verhuizing naar de Sint Jorisstraat in Middelbeers, te voorkomen.

Wij als Actiegroep Onderwijs Oostelbeers (een groepje met betrokken inwoners en ouders uit Oostelbeers) zijn tegen de verhuizing. In de Oostelbeerse gemeenschap blijkt veel draagvlak te zijn voor onze visie. Dit blijkt onder andere uit de hoeveelheid handtekeningen in de petitie, de actie van vrijdag 22 januari bij de school en de protestflyers die massaal zijn opgehangen voor de Oostelbeerse ramen. Wij voelen ons ook genoodzaakt om “de stem van Oostelbeers” (opnieuw) onder de aandacht te brengen.

Allereerst vinden wij het ongehoord dat Skobos buiten het overleg om dit voorgenomen besluit heeft opgesteld. In eerdere gesprekken en bijeenkomsten zijn er 3 opties aangehaald (2 scholen, IKC bij de Klep en alles naar Middelbeers) waar de laatste optie geen tot zeer weinig draagvlak had.

Daarbij vinden wij dat deze keuze onverantwoord is. In dit rapport worden verschillende onderwerpen belicht die naar ons idee spreken voor het openhouden van de school in Oostelbeers dan wel totdat er een goed alternatief is.

Wij willen benadrukken dat wij hiermee buiten de discussie wel of geen IKC blijven. Hier zijn binnen Oostelbeers de meningen sterk over verdeeld en we vinden het niet juist om hier als actiegroep in dit rapport een standpunt over in te nemen. Ons doel is te voorkomen dat de school in Oostelbeers verhuist naar de bestaande locatie in Middelbeers, en daar zullen wij ons op dit moment tot beperken.

Met vriendelijke groet,

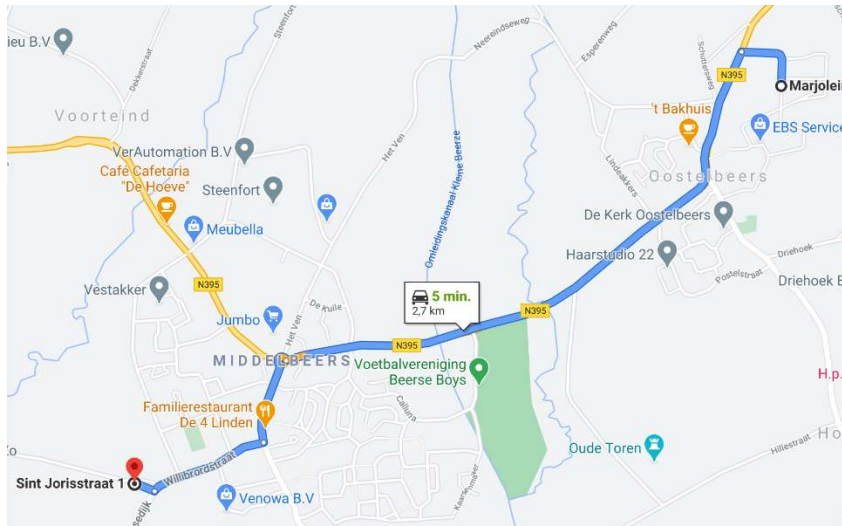
Actiegroep Onderwijs Oostelbeers
actiegroep_oostelbeers@outlook.com

Inhoudsopgave

Inleiding.....	2
Verkeer naar Middelbeers.....	4
N395 en de reconstructie.....	4
Afstand tot school	6
Aantal leerlingen naar Middelbeers.....	7
Leefbaarheid dorpen (per hoeveel inwoners een school, voorzieningen)	8
Basisonderwijs in andere kleine dorpen	8
Spoordonk	8
Haghorst	9
Esbeek	9
Samenvatting.....	10

Verkeer naar Middelbeers

De route naar Middelbeers en de situatie bij de school is niet geschikt voor de leerlingen in de lagere klassen. De klassen 7 en 8 gaan sinds enkele jaren naar de locatie in Middelbeers omdat er niet genoeg leerlingen waren om volwaardig onderwijs te kunnen geven. Deze leerlingen hebben een dusdanige leeftijd dat zij, na wat oefenen zelfstandig naar school zouden moeten kunnen gaan. Echter is deze route ver van ideaal.

De route loopt vanuit de verschillende wijken via de N395 naar de rotonde in Middelbeers en hierna via een doorgaande weg naar de Sint Jorisstraat.

Vanuit het centrum van de wijk Haagakkers (waar veel jonge gezinnen wonen) is dit ca 3,0 kilometer tot aan de school. Vanuit het centrum van de wijk Antoniusstraat is dit ca 2,1 kilometer.

N395 en de reconstructie

Planning reconstructie

Volgens de website van de provincie wordt er deze zomer (2021) gestart met de reconstructie. Deze start bij Hilvarenbeek en eindigt bij Oirschot. Als alles volgens planning verloopt verwachten ze eind 2022 klaar te zijn.

Dit betekent dus dat er een grote kans is dat er in augustus 2022 de N395 nog volop gewerkt wordt op het deel tussen de rotonde in Middelbeers en de oostelijke komgrens van Oostelbeers. Dit is niet gunstig en vormt een extra risico. Leerlingen en ouders zullen moeten omrijden, wat extra druk oplevert voor de woonstraten. Ook lijkt het ons aannemelijk dat de kans op filevorming op dit traject verhoogd is. De verkeersveiligheid voor (jonge) fietsers zal in deze periode extra aandacht vragen.

Voor het beeld zijn we met het beoordelen van de route uitgegaan van de tekeningen zoals de weg er uit moet komen te zien na de reconstructie en niet van de huidige situatie.

Fietsveiligheid – zelfstandig naar school

Volgens de planstudie van de reconstructie van de N395 is de verkeersintensiteit in de ochtend een stuk hoger dan in de avond, mede door sluipverkeer. In de ochtend bereikt deze 70 tot 80% van de capaciteit. Ofwel, het is erg druk op de weg in de ochtend. Hierbij betreft het zowel de lokale

bevolking die zicht bewust is van gevaarlijke of risicovolle verkeerssituaties, maar ook onbekenden die mogelijk minder oog hebben voor de schoolkinderen. De inzet van (getrainde) brigadiers lijkt onvermijdelijk om ongelukken te voorkomen.

Gedeelte buiten de kernen

Het probleem ligt niet op het deel tussen de westkant van Oostelbeers tot aan de rotonde in Middelbeers. Het fietspad wordt hier verhoogd, wat veiliger is.

Kern Oostelbeers

Binnen Oostelbeers is het fietspad ook verhoogd en deze wordt van de rijbaan gescheiden door een haagje. De oversteekplaats met verkeerslichten nabij de Schoolstraat wordt vervangen door 2 oversteekplaatsen met verkeerslichten nabij de Kerkstaat. Door het realiseren van een rotonde op het kruispunt Marjolein/Langereijt wordt de uitrit vanuit de wijk makkelijker gemaakt. Fietzers zouden dan ook makkelijker en veiliger de Langereijt op moeten kunnen vanuit dit punt. Het is duidelijk dat hierop geanticipeerd is op een IKC bij de Klep en is naar ons idee weinig op aan te merken.

Kern Middelbeers

Het probleem ligt vooral vanaf de rotonde in Middelbeers. Er is bij het ontwerp natuurlijk uitgegaan van veilig naar school kunnen op een eventuele locatie bij de Klep. Daardoor is er minder tot geen aandacht besteed aan de route vanaf de rotonde naar de Sint Jorisstraat. Bij de reconstructie van het centrum van Middelbeers in 2020 is hier geen optimalisatie doorgevoerd.

Vanaf de rotonde de Doornboomstraat op ontbreekt een vrijliggend fietspad. Auto en fietser delen de smalle weg. Wanneer er een fietser fietst, kunnen 2 auto's elkaar moeilijk passeren. Bij een groepje (jeugdige) fietsers, is passeren vrijwel onmogelijk door het beperkte zicht door de kromming in de weg.

Ook is aannemelijk dat ouders hun jonge kinderen begeleiden. Dit zorgt voor veel langzaam verkeer, korte opstoppen, mogelijke valpartijen en vraagt extra alertheid in verband met het onvoorspelbare gedrag van de jonge verkeersdeelnemer.

Autoverkeer

De jongere kinderen die niet zelfstandig veilig naar Middelbeers kunnen fietsen zullen per auto gebracht worden. In het schooljaar 2020-2021 zijn er 100 kinderen in de groepen 1 tot en met 6. Mogelijk dat er rond de starttijd (tussen 8.00u en 8.30u) zo'n 70 auto's de weg op gaan (sommige kinderen hebben ook een broertje of zusje op school, precieze gegevens niet bekend), en tussen 8.15u en 8.45u weer terug over dezelfde route. Hetzelfde rond de eindtijd.

In 2018 is een verkeerstelling gedaan op de Doornboomstraat (bron: Parkeertoets Willebrordstraat 1 door de gemeente Oirschot).

DOORNBOOMSTRAAT, MIDDELBEERS

Tussen Willebrordstraat en Anjerstraat

	Doorsnede				Ri. Noord		Ri. Zuid	
	Werkdag	Weekdag	Werkdag	Weekdag	Werkdag	Weekdag	Werkdag	Weekdag
Etmaal (0-24u)	6430	100%	5877	100%	3375	3057	3055	2820
Dag (7-19u)	5338	83,0%	4862	82,7%	2817	2542	2521	2320
Avond (19-23u)	671	10,4%	637	10,8%	320	308	351	329
Nacht (23-7u)	421	6,5%	378	6,4%	238	207	183	171
Ochtendspits (7-9u)	1141	17,7%	871	14,8%	643	492	498	380
Avondspits (16-18u)	1396	21,7%	1189	20,2%	732	614	664	575

Figuur 17 Verkeersbewegingen Doornboomstraat (Bron Verkeerstelling Middelbeers d.d. december 2018)

Er van uitgaande dat er 70 auto's extra naar Middelbeers gaan, leidt dit tot een toename van ca 14% op zowel de heenweg en als de terugweg in de ochtendspits en ca 10% in de avondspits. Dit is naar ons inzicht vrij fors. Ook omdat deze verkeersbewegingen niet tussen 7-9 u verspreid zijn (zoals in de tabel geteld is) maar dat dit geclusterd is rond 8.15 a 8.30.

Halen en brengen op locatie

Op dit moment zijn er 25 parkeerplaatsen voor de school. Dit is ruim minder dan het aantal extra auto's wat verwacht wordt in de ochtend en middag. Er zal dus ook massaal op de weg stilgestaan worden, wat tot een opstopping zal leiden. Bij slecht weer zal er ook meer toestroom van auto's van ouders uit Middelbeers zijn wat tot nog meer chaos zal leiden.

Afstand tot school

Wij vinden dat de afstand tot de school aan de Sint Jorisstraat in Middelbeers veel te groot is.

Vanuit het centrum van de wijk Haagakkers (waar veel jonge gezinnen wonen) tot aan de school in de Sint Jorisstraat is de afstand ca 3,0 kilometer. Vanuit het centrum van de wijk Antoniusstraat is dit ca 2,1 kilometer.

Volgens het cbs (2019) is de gemiddelde afstand tot een basisschool in Nederland 0,6 kilometer. In de gemeente Oirschot is dit gemiddeld 1,1 kilometer (bron: cbs 2019). Het verste dat kinderen in Brabant moeten fietsen is 1,5 kilometer (Baarle Nassau).

Anderhalve kilometer is voor basisschoolkinderen prima te doen op de fiets

- Rob Stomphorst, Veilig Verkeer Nederland

Brabantse uitschieters

De 1,5 kilometer afstand die kinderen in Baarle-Nassau af moeten leggen om naar school te kunnen komen, is landelijk gezien de grootste fietsafstand. In drie andere Nederlandse gemeenten moeten kinderen 1,4 kilometer fietsen (Westerveld, Gulpen-Wittem en Loppersum), in één gemeente is dat 1,3 kilometer (Borger-Odoorn).

Ook in Brabant zijn er verschillende gemeenten waar kinderen zeker een kilometer moeten fietsen voordat zij op school aankomen. Dat geldt voor de gemeenten Zundert (1,1 km), Alphen-Chaam (1 km), Oirschot (1 km), Landerd (1 km), Mill en Sint Hubert (1 km) en Boekel (1 km).

Kinderen die in de gemeenten Dongen, Bergen op Zoom, Loon op Zand, Tilburg, Eindhoven op Geldrop-Mierlo wonen hoeven het minste te fietsen. Daar liggen de basisscholen op gemiddeld op 0,5 kilometer afstand.

(bron: Brabants dagblad, 18-08-2020).

Door de rit naar Middelbeers van tussen de 2,1 en 3,0 kilometer komt dit ver boven het gemiddelde en ver boven de verste afstand uit, zelfs landelijk gezien. Een IKC op de locatie bij de Klep zou 1,4 kilometer fietsen zijn vanaf de wijk Haagakkers. Nog steeds meer dan het dubbele vergeleken met het gemiddelde in Nederland, maar de helft minder vergeleken met de afstand naar Middelbeers. Daarbij wordt 1,5 kilometer volgens Veilig Verkeer Nederland als acceptabel gezien.

Aantal leerlingen naar Middelbeers

Op dit moment zitten er zo'n 100 leerlingen op de basisschool in Oostelbeers (groep 1 tot en met 6), verdeeld over 4 (combinatie)klassen.

We hebben bij de gemeente Oirschot nagevraagd hoeveel kinderen tussen de 0-4 jaar in Oostelbeers woonden op 1 januari 2021, maar deze gegevens konden zij niet op korte termijn aanleveren. Hieruit zal blijken hoeveel kinderen er komende jaren naar de basisschool in Oostelbeers zullen gaan bij een ongewijzigde situatie. Aangezien afgelopen 4 jaar veel mensen naar Oostelbeers zijn verhuisd (grotendeels door het gereedkomen van de wijk Haagakkers in 2020), er in de wijk Haagakkers afgelopen jaren veel kinderen zijn geboren én de ambitieuze bouwplannen van de gemeente Oirschot in Oostelbeers, zal het aantal leerlingen uit Oostelbeers nog sterk toenemen.

Waar er nu nog klassen zijn met 10 leerlingen, zal dit in de komende jaren waarschijnlijk niet voorkomen. Helaas kunnen wij dit op dit moment niet bewijzen door middel van cijfers.

Locatie Middelbeers

Op dit moment heeft de school 13 klassen met zo'n 325 kinderen. Met Oostelbeers er bij (op basis van schooljaar 2020/2021) komt dit op 425 kinderen. Er zullen 4 a 5 klassen bijkomen (gezien de leeftijdsopbouw en het gegeven dat Skobos naar enkel homogene klassen wil).

Gezien de indeling van de school, vragen wij ons af waar Skobos deze 4 a 5 extra klassen wil laten. Hiervoor zal uitgebreid en dus geïnvesteerd moeten worden.

Aantal leerlingen uit Oostelbeers.

De leerlingen zijn als volgt over de groepen verdeeld in schooljaar 2020/2021:

Groep	Oostelbeers	Middelbeers
1	29	41
2	18	30
3	16	36
4	12	29
5	15	46
6	10	42
7	- (7)	40
8	- (12)	55

* de groepen 7 en 8 gaan al naar Middelbeers, tussen haakjes het aantal leerlingen wat in Middelbeers op school zit maar uit (kern)Oostelbeers komt

Het is duidelijk te zien dat er afgelopen jaar enorm veel kinderen gestart zijn op de school in Oostelbeers. Aan de aantallen en toekomstbestendigheid van de school zal het dus niet liggen dat Skobos er voor kiest om deze te sluiten.

Leefbaarheid dorpen (per hoeveel inwoners een school, voorzieningen)

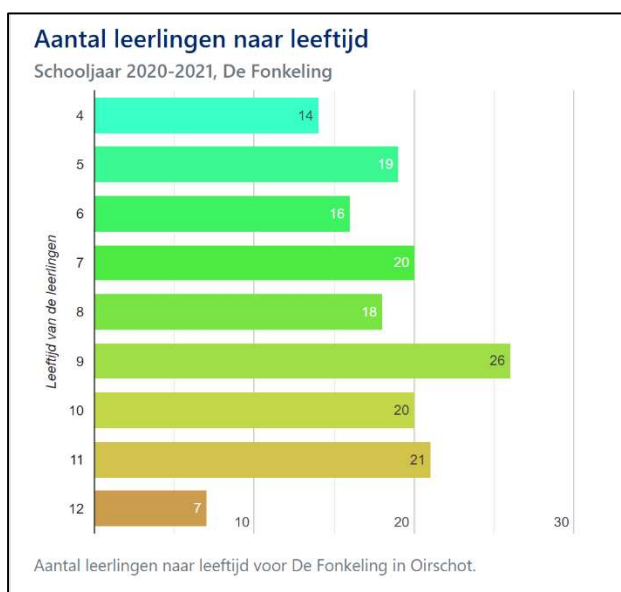
Wij hebben op deze korte termijn niet voldoende gegevens boven water kunnen krijgen wat een dorp leefbaar houdt, en welke voorzieningen deze minimaal zou moeten hebben. En wat het ontbreken van een basisschool op kleine afstand (tot 1,5 kilometer) doet met de leefbaarheid en aantrekkelijkheid. Dit is naar ons idee een belangrijk punt om uit te zoeken. Dit heeft mogelijk invloed op onder andere de aanwas van nieuwe inwoners (ook gezien de bouwplannen), vergrijzing, sociale binding, woongenot en veiligheid.

Basisonderwijs in andere kleine dorpen

We hebben de vergelijking gemaakt met andere kleine dorpen in de omgeving en in Brabant. Blijkbaar hebben andere kleinere scholen meer toekomst dan hier in Oostelbeers. De redenen voor sluiting zoals Skobos aangeeft kunnen op deze locaties blijkbaar wel opgelost worden of zijn zelfs hun kracht geworden. Terwijl de basisschool in Oostelbeers het beter doet qua leerlingaantallen. Dat de scholen onder één noemer staan geregistreerd (namelijk Basisschool de Beerze) lijkt hier het grote probleem te zijn. Dus door een administratieve keuze. Er wordt hierdoor maar één keer subsidie ontvangen voor de school, terwijl er twee locaties zijn.

Spoordonk

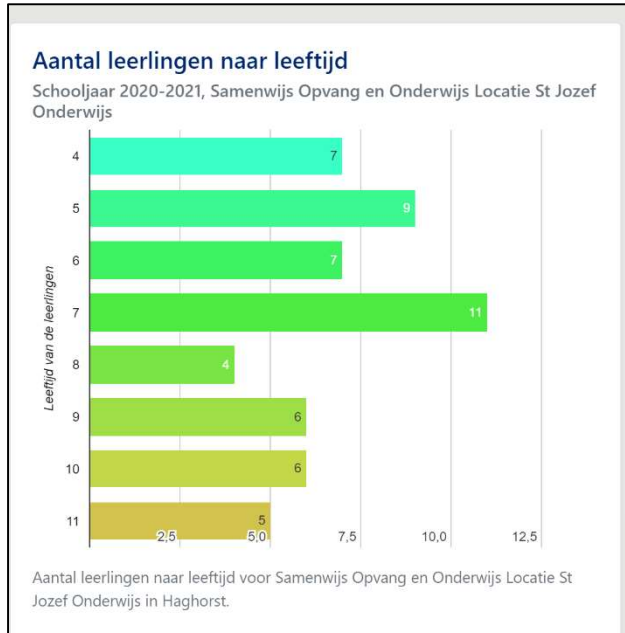
In Spoordonk staat basisschool de Fonkeling. Op deze school zitten zo'n 160 leerlingen. Spoordonk heeft zo'n 765 inwoners (bron: cbs) . De afstand naar de dichtstbijzijnde basisschool in Oirschot (de Linde) is 2,6 kilometer. Wij begrijpen niet waarom Skobos de school wel levensvatbaar vindt, terwijl er op eenzelfde afstand ook een andere basisschool is van Skobos. De argumenten die Skobos heeft om Oostelbeers te sluiten (homogene groepen, minder op en neer rijden medewerkers, te weinig leerlingen) gelden zeker ook voor Spoordonk, al dan niet meer. Zo vinden zij dat er geen goed onderwijs gegeven kan worden in combinatieklassen. Terwijl alle klassen van deze school combinatieklassen zijn, zelfs met 3 groepen! Het lijkt er op alsof er met twee maten gemeten wordt.

Haghorst

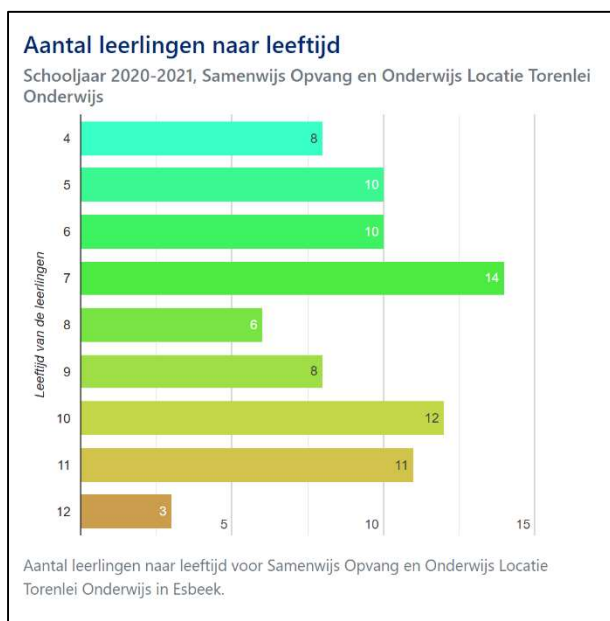
In Haghorst staat de Sint Jorsisschool. Op deze school zitten zo'n 55 leerlingen. Haghorst heeft zo'n 470 inwoners. De afstand naar de dichtstbijzijnde basisschool in Diessen (Sint Willibrordus) is 3,4 kilometer.

In Haghorst zijn plannen voor een nieuw multifunctioneel schoolgebouw.

Esbeek

In Esbeek staat de school Torenlei. Op deze school zitten zo'n 80 leerlingen. Esbeek heeft zo'n 845 inwoners. De afstand naar de dichtstbijzijnde basisschool in Hilvarenbeek (De driehoek) is 2,4 kilometer.

Samenvatting

Aangezien wij dit rapport aan de gemeenteraad wilde aanbieden voor de vergadering van 26 januari 2021 hebben wij jammergenoeg niet genoeg tijd en gegevens gehad om andere onderwerpen uit te diepen.

Samengevat komen er uit dit rapport de volgende conclusies:

Verkeer

- De route naar de school in Middelbeers is niet fietsveilig vanaf de rotonde naar de Doornboomstraat.
- Er zullen ca 70 auto's extra op en neer rijden in de ochtend en middag. Dit is een toename van 14% in de ochtend, echter zal deze toename sterk geclusterd zijn rond 8.15 a 8.30 u.
- Er zijn niet genoeg parkeerplaatsen om deze stroom op de Sint Jorisstraat aan te kunnen (25 parkeerplaatsen).

Afstand tot school

- De afstand vanuit Oostelbeers naar Middelbeers is tussen de 2,1 kilometer en 3,0 kilometer.
- Landelijk is 0,6 kilometer de gemiddelde afstand tot basisonderwijs
- Binnen de gemeente Oirschot is dit 1,1 kilometer.
- Volgens Veilig Verkeer Nederland is 1,5 kilometer fietsen acceptabel is voor een basisschoolkind.
- Het verste dat kinderen moeten reizen naar de basisschool in Nederland is 1,5 kilometer, in Baarle Nassau. 3,0 kilometer is dus dubbel zo veel!

Leerlingen naar Middelbeers

- Er zullen zo'n 100 leerlingen extra naar Middelbeers gaan. Dit is echter gebaseerd op cijfers van schooljaar 2020/2021. Er worden meer leerlingen verwacht gezien er veel geboortes en verhuizingen zijn geweest afgelopen jaren.
- In totaal zullen er zo'n 4 a 5 extra klassen in Middelbeers gemaakt worden, ook vanuit de wens van Skobos om enkel homogene klassen te hebben.
- Er zijn ruim voldoende leerlingen op de school in Oostelbeers om deze (komende jaren) open te houden. In groep 1 zitten 29 leerlingen, het grootste aantal in jaren.

Basisonderwijs in andere kleine dorpen

- In Spoordonk is een basisschool met zo'n 160 leerlingen, in combinatieklassen. Hoewel er een andere school in Oirschot is die op 2,6 kilometer afstand ligt, zijn de argumenten die Skobos heeft voor het sluiten van de school in Oostelbeers hier verrassend genoeg niet van toepassing. Zo vinden zij dat er geen goed onderwijs gegeven kan worden in combinatieklassen. Terwijl alle klassen van deze school combinatieklassen zijn, zelfs met 3 groepen! Wat doen zij dat in Oostelbeers blijkbaar niet kan?
- In Haghorst is een basisschool/kindcentrum met zo'n 55 leerlingen. Hier zijn zelfs plannen voor het bouwen van een nieuw multifunctioneel schoolgebouw.
- In Esbeek is een basisschool met zo'n 80 leerlingen.
- Hieruit valt voor ons te concluderen dat leerlingaantallen geen reden zijn om een school te sluiten. Aangezien de beide locaties onder de organisatie van één school vallen (namelijk Basisschool De Beerze) is het door een administratieve keuze dat er problemen worden ondervonden. Wij hebben namelijk begrepen dat voor beide locaties maar één keer subsidie wordt ontvangen, in plaats van twee keer.
- Het argument van Skobos voor de sluiting, dat er geen goed onderwijs gegeven kan worden in combinatieklassen, blijkt niet uit hun keuzes op andere locaties.